

Onderwerp Beantwoording stuurgroep Land van Cuijk i.o. van vragen gesteld door de  
CDA-fractie van de gemeente Mill en Sint Hubert

Datum 21 januari 2020

Geachte leden van de CDA-fractie,

Via uw griffier, de heer Cornips, ontvingen wij 13 januari jl. uw vragen aangaande het herindelingsproces richting de gemeente Land van Cuijk per 1 januari 2022. Graag geven wij middels dit schrijven een reactie als stuurgroep gemeente Land van Cuijk i.o. Wij benadrukken dat wij ons niet willen mengen in het politieke debat dat de gemeenteraad van Mill en Sint Hubert zelf moet voeren deze periode. Onze beantwoording houden wij daarom zo feitelijk als mogelijk.

*Uw vraag:*

1) De VKP schrijft m.b.t. financiën Cuijk en Boxmeer:

In het begin zal dit een klein voordeel opleveren: minder burgemeesters, minder raadsleden, minder wethouders. Echter, onderzoeken wijzen uit dat op de langere termijn een grotere gemeente juist veel duurder is. Dit wordt o.a. veroorzaakt door het feit dat alle bestuurders alsmede de ambtenaren meer betaald krijgen in verband met een hoger inwonertal. Dit zou kunnen betekenen dat straks de OZB op termijn verhoogd moet worden. Bovendien zijn de huidige financiële posities van zowel Cuijk als Boxmeer niet erg rooskleurig.

- Wat zijn de verwachte financiële effecten van de herindeling van de gemeenten Cuijk, Boxmeer en Sint Anthonis ten opzichte van de huidige situatie?
- Onderschrijft de stuurgroep de stelling dat de financiële posities van de gemeenten Cuijk en Boxmeer 'niet erg rooskleurig zijn'?

*Reactie stuurgroep:*

Feitelijk kunnen we u aangeven dat de huidige bestuurskosten van de drie gemeenten tezamen circa 2,6 mln. structureel bedragen. Na herindeling dalen de bestuurskosten tot circa 1,8 mln. structureel. De structurele bestuurlijke kosten dalen dus met circa 800.000 euro ten opzichte van de huidige situatie. In het geval van herindeling met vier gemeenten zullen deze structurele lasten per saldo fors verder dalen, tot circa 1,3 mln. structureel voordeel.

Uw stellingname dat grotere gemeenten per saldo duurder zijn wegens 'stijging van de kosten in het loongebouw', kunnen wij niet onderschrijven. Onderzoeken zoals van het COELO stellen dat ook niet zo absoluut als door u verwoord. Grotere gemeenten hebben vaak een ander kostenpatroon (maar ook andere inkomstenbronnen) wegens complexere maatschappelijke opgaven en zijn daarop professioneler georganiseerd bijvoorbeeld qua strategisch en projectmatig vermogen. Juist ook om meer recht te kunnen doen aan de belangen van hun inwoners en ondernemers.

Bijvoorbeeld door een échte stem te hebben in overleggen met de regio, de provincie, het Rijk of Europa. Op tafels waar de financiële middelen voor regio's en steden worden verdeeld.

Als bijlage bij het herindelingsontwerp is een begrotingsscan gevoegd, opgesteld in opdracht van de provincie Noord-Brabant. In deze scan zijn de financiële posities van de drie afzonderlijke gemeenten in beeld gebracht, alsmede is een oordeel gegeven over de (toekomstige) financiële positie van de gemeente Land van Cuijk. Deze positie wordt als toekomstbestendig en gezond aangeduid.

Het is aan de nieuwe gemeenteraad om de belastingtarieven voor inwoners en ondernemers vast te stellen.

De koppeling die wordt gelegd tussen een potentieel duurder loongebouw voor de nieuwe gemeente versus het verhogen van belastingtarieven onderschrijven wij niet. Belangrijk daarbij is te realiseren dat ook Werkorganisatie CGM reeds een loongebouw kent gerelateerd aan een omvang van circa 50.000 inwoners.

De 'stijging' van de loonkosten in een situatie van circa 65.000 inwoners of zelfs 75.000 inwoners zal daarmee ten opzichte van uw huidige situatie meer dan overzichtelijk zijn. Sterker nog; de stuurgroep zet erop in om de toekomstige wendbare en krachtige ambtelijke organisatie structureel op te bouwen binnen het totaal van de huidig beschikbare loonsommen van de drie organisaties, juist door schaalvoordelen te benutten en ons innovatiever en opgavegerichter te organiseren.

*Uw vraag:*

- 2) Sommige mensen die twijfelen over de herindeling, zijn bang dat het bestuur niet meer dichtbij is. Hoe voorkomt de nieuwe gemeente dat de afstand tot de inwoners niet te groot wordt? Is er nagedacht over de wijze waarop de nabijheid van het bestuur tot inwoners kan worden geborgd? '

*Reactie stuurgroep:*

Het fundament onder de herindeling is een tweetal met elkaar gelijk opgaande bewegingen: '

1. Schaalvergroting om de complexe opgaven en bestuurlijke ambities beter te kunnen realiseren; én
2. Afschalen en verbinden om nog beter als gemeente de vitaliteit van en onderlinge samenhang tussen de kernen te kunnen faciliteren en stimuleren.

Onze gemeenteraden hebben voor dit tweede punt op 28 oktober 2019 een plan van aanpak kernendemocratie vastgesteld. Momenteel geven wij uitvoering aan dit plan van aanpak, waarbij we tot aan herindelingsdatum een proces in nauwe verbinding met de samenleving en de 25 kernen doorlopen om samen invulling te geven aan de rol van de kernen in relatie tot de rol van de gemeente en het principe van 'nabijheid van bestuur'.

Ook starten wij momenteel de werkgroep 'visie en strategie' op, die in nauwe samenspraak met collegeleden en raadsleden aan de slag zal gaan om uitgangspunten voor besturingsconcept, dienstverlening, huisvesting en organisatie-inrichting gaat formuleren. Ook hierin zal het principe 'nabijheid van bestuur' zijn uitwerking krijgen.

*Uw vraag:*

3) Wat is de stand van zaken kernendemocratie?

*Reactie stuurgroep:*

Zie reactie onder vraag 2.

*Uw vraag:*

4) Indien de gemeente Mill en Sint Hubert als zelfstandige gemeente verder gaat, wat zijn de verwachte effecten voor de huidige samenwerkingsverbanden in het Land van Cuijk (bijvoorbeeld jeugdzorg en Wmo)? Blijven deze samenwerkingsverbanden bestaan of komen deze naar verwachting ten einde?

*Reactie stuurgroep:*

De gemeente Land van Cuijk zal robuust genoeg zijn om alle taken op ambtelijk niveau zelfstandig uit te voeren, behoudens de taken die op bovenregionale schaal zijn belegd bijvoorbeeld bij de (wettelijk verplichte) Veiligheidsregio, de GGD of de Omgevingsdienst. Voor het overige streven wij ernaar de ambtelijke capaciteit in eigen huis te gaan organiseren. Wij gaan dan ook geen separate ambtelijke samenwerkingsconstructies vormen in het Land van Cuijk tussen twee of drie gemeenten, daarvoor hebben wij uw college eind december het voorstel gedaan om gebruik te maken van het 'regiemodel'. Daarbij kopen de zelfstandige gemeentebesturen van Mill en Sint Hubert (en/ of Grave) hun ambtelijke capaciteit in bij de gemeente Land van Cuijk.

Deze ambtelijke positionering laat onverlet dat er – in het geval uw gemeentebestuur kiest voor zelfstandigheid – sprake zal blijven van bestuurlijke samenwerking in het Land van Cuijk en op bovenregionale schaal in Brabant-Noord.

*Uw vraag:*

- 5) Volgens onze analyse is Mill één van de duurste gemeenten van het Land van Cuijk. Concluderen wij terecht dat de lasten voor de inwoners van de huidige gemeente Mill en Sint Hubert, waarschijnlijk goedkoper zullen worden indien wij aansluiten bij het Land van Cuijk?

*Reactie stuurgroep:*

Voor een gemiddeld huishouden met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente zijn de woonlasten 2019 volgens COELO als volgt:

| Gemeente                   | Woonlasten 2019 | Ranglijst landelijk |
|----------------------------|-----------------|---------------------|
| <b>Boxmeer</b>             | € 717           | 114                 |
| <b>Cuijk</b>               | € 667           | 54                  |
| <b>Grave</b>               | € 738           | 153                 |
| <b>Mill en Sint Hubert</b> | € 843           | 310                 |
| <b>Sint Anthonis</b>       | € 720           | 116                 |

Uit dit feitelijk overzicht van COELO blijkt dat de woonlasten voor inwoners van de gemeente Mill en Sint Hubert landelijk gezien hoog liggen, zeker in relatie ook tot de andere gemeenten in onze regio.

Op het moment dat de gemeente Mill en Sint Hubert de politieke keuze maakt om aan te sluiten op het herindelingsproces Land van Cuijk zal een proces per 1/2/2020 worden opgestart om tot definitieve/ wettelijke besluitvorming te komen in de vier gemeenteraden voor het zomerreces van 2020. De precieze stappen en planning van dat proces heeft u recent van ons mogen ontvangen.

In dat traject zal de provincie Noord-Brabant bij het herindelingsontwerp een bijgestelde begrotingsscan voegen. Daarin wordt de financiële situatie van de 4 gemeenten afzonderlijk uitgelicht én wordt een oordeel gegeven over de financiële duurzaamheid van de nieuw te vormen gemeente uit deze vier gemeenten. Die begrotingsscan kunt u betrekken in uw finale politieke besluitvorming voor de zomer 2020.

Wij benadrukken nogmaals dat het aan de nieuwe gemeenteraad is om de belastingtarieven voor de nieuwe gemeente Land van Cuijk en zijn inwoners en ondernemers vast te stellen. Maar uitgaande van voornoemde feiten is het zeer aannemelijk dat de woonlasten voor inwoners van Mill en Sint Hubert in het geval van herindeling zullen dalen.

*Uw vraag:*

- 6) Indien de gemeente Mill en Sint Hubert aansluit bij het Land van Cuijk: wat zijn verwachte effecten hiervan voor de subsidies voor de verenigingen en de instandhouding van de voorzieningen in de dorpskernen?

*Reactie stuurgroep:*

In de visie op de nieuwe gemeente, zoals opgenomen in het herindelingsontwerp, is als belangrijk uitgangspunt opgenomen om de kernen in het Land van Cuijk (nog) vitaler te maken en de leefbaarheid in de kernen te bevorderen. Met welk instrumentarium dit gerealiseerd moet worden en welke rol de kernen/ samenleving daarin zelf wil spelen c.q. wat zij daarin vraagt van de gemeente, dat is onderdeel van het proces kernendemocratie dat we doorlopen.

Het toekomstige subsidiebeleid en het voorzieningenniveau in de kernen zijn ter beoordeling van de nieuwe gemeenteraad. Echter, aangenomen mag worden dat ook de nieuwe gemeente Land van Cuijk het instrument van subsidiëring zal blijven inzetten.